

Г. В. Горкава
студ. IV курсу
спеціальність «Менеджмент»
Науковий керівник: д. е. н., проф. Є. І. Масленніков

УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ

Володіння базовими правилами, принципами та підходами до управління конфліктами у господарському середовищі підприємства особливо важливе в процесі виконання діяльності, яка пов'язана з необхідністю численних внутрішньогосподарських комунікацій, тож актуальними для управлінського персоналу підприємства є знання основ конфліктології з урахування особливостей та основних характеристик внутрішньогосподарських ситуацій, під час яких виникають або можуть виникати конфліктна взаємодія.

Загальний підхід щодо питань розв'язання конфліктів у професійній діяльності управлінського персоналу підприємства не завжди надає змогу здійснити якісну оцінку особливостей окремого внутрішньогосподарського конфлікту з метою його конструктивного й результативного розв'язання.

Відмітимо, що у даному контексті врахувати дві специфічні складові окремого внутрішньогосподарського конфлікту на підприємстві з точки зору характеристики самої напруженої ситуації у господарському середовищі підприємства – певні контрольовані і неконтрольовані фактори, які мають вплив на конфліктний процес у внутрішньогосподарському середовищі та утруднюють (сприяють) подоланню конфлікту на підприємстві.

Конфліктологія на підприємстві – це вчення про конфлікт у господарському середовищі підприємства, його генезу, протікання, наслідки та впливу на результати діяльності підприємства.

Конфлікти виникають в усіх галузях суспільних відносин: у політиці та економіці, державному управлінні й соціальній

сфері, у релігійному, духовному та етнокультурному житті. Це цілком природний процес, який супроводжує соціальну еволюцію, реформи, модернізаційні зміни, а особливо – транзитивні перетворення, що тягнуть за собою не лише болісне руйнування старих соціальних норм та інститутів, а й глибинні прогресивні наслідки для всіх суб'єктів соціальної дії. Певна ж частка суспільних стосунків, які містять проблему правового спору або конфлікту, потребує не лише соціопримирювальних заходів, але неодмінного управлінського втручання, взагалі більшість суб'єктів господарювання не здатні ефективно, безконфліктно функціонувати поза врегулюванням конфліктних ситуацій [1].

Ситуаційні передумови виникнення конфліктів у господарському середовищі підприємства включають у себе загальний контекст ситуації, наявність у цьому контексті контрольованих і неконтрольованих факторів, що ускладнюють або полегшують гостроту протистояння конфліктуючих працівників у господарському середовищі підприємства.

Поведінка працівників у господарському середовищі підприємства в конкретній конфліктній ситуації може виявлятися принаймні у певних напрямках:

- реакція на певну перепону досягненню виокремлених цілей трудової діяльності у господарському середовищі підприємства;
- реакція на певну перепону досягненню особистих цілей у спільній діяльності у господарському середовищі підприємства;
- реакція на неепічну поведінку, що не відповідає прийнятим нормам відносин працівників у господарському середовищі підприємства у сумісній професійній діяльності.

Однією із ситуаційно-спрямованих передумов виникнення конфлікту у господарському середовищі підприємства може слугувати фактор взаємодії або фактор відносин, що формуються між персоналом підприємства в процесі повсякденного спілкування на підприємстві. Подібні відносини у господарському середовищі підприємства залежать від ступеня згуртованості працівників й менеджменту та можна розподілити у наступні групи:

- відносини співробітництва у господарському середовищі підприємства;
- відносини кооперації у господарському середовищі підприємства;
- відносини конкуренції у господарському середовищі підприємства.

Характер відносин у господарському середовищі підприємства під час виконання професійних завдань працівників або менеджменту формується під впливом особливостей їх діяльності: усередині групи працівників внутрішньогосподарського структурного підрозділу підприємства можуть бути такі завдання, що створюють певну ситуацію конкуренції, кооперації або співробітництва.

Таким чином, складність системи трудових відносин у господарському середовищі підприємства породжує виникнення конфліктів. Вони є різними за своїм походженням, змістом, динамікою, кількістю учасників, структурою та результатами впливу на діяльність підприємства. Наявність конфліктів утворює у господарському середовищі підприємства атмосферу психологічної напруженості, яка негативно впливає на ефективність операційної діяльності суб'єкта господарювання, її результативність й конкурентоспроможність.

Список використаної літератури

1. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків : Право, 2012. 128 с.
2. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Вип. 2 / за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К. В., д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. Херсон : Грін Д. С., 2017. 906 с.
3. Друкер П. Ф. Виклики для менеджменту XXI століття / пер. з англ. Київ : КМ-букс, 2020. 240 с.